

Бүгү чурттарның пролетарийлери, каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-нің Дээди Советиниң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 79 (12469)

1984 чылдың апрель 3, вторник

1925 чылда үндүзүлгөсү

Өрттө 3 кап.

СОВЕТТЕРДЕ ОТЧЕТТАР

Улус депутаттарының черчер Советтериниң куускомнар-ның өтчүттүгү сессиялары удаас эгелээр. Өтчүттүгү чылдың дүзүзүндө кылып чоруткан ажылдарын депутаттар, активтер анализтээр. Тыва АССР-де 112 черчер Советтери бар. Оң иштинде—14 район, 3—суур, 90—кедээ Советтери болгаш Кызыл хоорай Совети кирип турар.

Эрткен чылым болган өтчүттүгү сессияларга депутаттар күш-ажылдың болгаш бүдүрүлгениң сагылга-чурумун быжылгаар, чурттанчы чон ортузунга идеологияга база масса-политиктиг ажылды куштелдирер талазы-биле айтырыл-ларны СЭКП ТН-ның ноябрь (1983 ч.) Пленумунун негелде-ринге дүүштүр чугаалашканар. Ол чугула айтырылганы депутаттар ажил-агы болгаш социал-культура тургузуш кунунун, улутпунун, кедээ ажил-агының хөгжүлүзүниң болгаш өскөдө чугула айтырылганы-биле холбаштырган. Аңаа черчер Советтериниң депутаттарының сезен ажыг хуузу кирип, саналдарын киргизген.

Чонунуң материалдыг чаагай чорун бедидер, оларның ажилдарына, амдырап-чурттаарына таарымчалыг бай-далдарын тургузар талазы-биле эвээш эвес хемчеглер бот-танган. Эрткен чылым республиканың чурттанчылары 1880 автомобильди, 1657 мотоциклди, барың дөрт мук сооду-чу, он ийи мук ажыг телевизорну болгаш өскөдө амды-ралга зогемок чугула чүүлерин садып алган. Бо хүнердө барың 60 мук хире киши пенсияны болгаш аңша дузалап чыгын ал турар. Эрткен чылым ол херекке 44 миллион ажыг рублдан үндүргөн. Бо фактылар дээрге Коммунист-партияның болгаш Совет чазатның ада сагыш салымшы-нын ачындаа чонунуң материалдыг байдалының шапкын өзүп турарынын чүгө дөлу эвес кижээдэр.

Чедикшиңнер черчер Советтериниң өтчүттүгү сессия-ларына демгелеттиңер. СЭКП ТН-ның декабрь (1983 ч.) болгаш февраль (1984 ч.) Пленумунуң шийитилеринге, СЭКП ТН-ның Чингине секретары эш К. У. Черненкоң айтышкынына болгаш сүмелеринге дүүштүр сорул-галары база аңаа тодаралар.

Өтчүттүгү сессияларның үзүндө депутаттарның чугаала-жыры хай санжыг айтырылганын иштинде харысалга, сагылга-чурум, кижизидилге айтырылганы чугула черни эвээр апар. Өтчүттүгү үнүң дүзүзүндө черчер Советтер-иниң депутаттарындан 221 киши изи-бүрү чыдааганаран ол хүлээлгезинде холсталган. Оң иштинде 7 депутатты бү-зүрүлдө шыныгытырбан дээш бедир кыйгырткан. Ол дээрге Тес-Хемниң район, Таңдының Балгазын болгаш Меңегей, Чевен-Хемниң Хорум-Даг, Кызылдың Элегес-Аксы база Шамбалың болгаш өскөдө кедээ Советтериниң депутаттары болур. СЭКП ТН-ның Чингине секретары эш К. У. Черненко Москваның Куйбышев соңгулаа округунуң соңгунчулары-биле ужураштып тура, «Медерелдиг, политика талазы-биле бышкан, чогадычы бзу-биле бодал билер хамаатыларны күрүмнүң ажил-херектеринге улгана налбаа-биле кир-иштири — бистиң улусчу эргеч-чаргыга-бастык органи-зымың, хамыктың мурунда Советтериниң ажилының чаа-чаа чедикшиңнеринге багуну дүлгүрүстүр» деп дем-деглээн. Ол сөстөр кижилер-биле ажилды куштелдирерге, улус ажил-агының айтырылганы, социал-политиктиг со-рулгаларын шийитилеринге Советтериниң ролунуң беэззиниң база катал бадыткан турар.

Ыңчангаш бирги эчлечке черчер Советтериниң кууском-нарын удурут кижилерни шийитилерин талазы-биле айты-рылганы бо сессияларга хандыр сайгары чугула. Бо та-лазы-биле бодалар чүүлдер хай. Эрткен өтчүттүгү үнүң дү-зүзүндө кедээ, суур Советтериниң куускомнарының дарга-ларындан 19 киши, секретарлардан 27 киши солукшан. Улуг-Хемниң Чаа-Хөл, Каа-Хемниң Бүрен-Хем, Чевен-Хемниң Хорум-Даг, Тонунуң Азас кедээ Советтериниң куускомнарының даргалары төлөп чок болганы дээш ажы-лындан дүжүрткенер.

СЭКП ТН-ның декабрь (1983 ч.) болгаш февраль (1984 ч.) Пленумнарына куш-ажылдың бүдүрүчүлүүн планнаттынганындан 1 хуу бедидер, продукцияның бот-үзүниң 0,5 хуу немей кижигер сорулганы куш-ажылчы коллектив бүрүзүнүң мурунуга салган. Оң кууселдези чер-чер Советтериниң куускомнарындан, депутаттардан, эргелеп башкарылгала, оларның кижизидилге ажилына киришкен-зинден, хуула харысалганындан дыка хамаарың дээрзин улгазы чугула. Ол дээрге Советтериниң ажилының стилин сайыраңгайыдарын база негеп турар.

Бистиң чуртувустуң политиктиг систематынга Советтер-ниң ролу улгайдып турар. Оң депутаттардык, массаларның идегелин болгаш хүндүткелни хамыктың мурунда боттук ажил-хемчег, төлөптүг ажил-хемчег, хуула үлгерин-биле чедип алган кижилерни соңгуру чугула. Ындыларга чүгө бүзүрлөп көргүзүп, удуруткучу аш төлө кылдыр деп-ширер эвес, оларның үлгерин массаларга бүгү талазы-биле көргүзүр, арга-мергезилерин негелдирер херек. Бо талазы-биле чугааны база өтчүттүгү сессияларның хүн айтырылганы ки-рери чугула.

Улус ажил-агының бүгү адырларына камналга чуру-мун быжылгаар, курлавырларны, одаар чүүлү, электрэнер-гияны камныг болгаш чөп ажылгаар талазы-биле ажилды куштелдирер, ол ышкаш материалдыг эг-херектиңи татчег-лээр, самчыгаар, ажил-агыны эвес чорутарың факты-ларынга эптеш чөк болурун чер бүрүзүңе чедип алыр херек.

Куш-ажылдың, күрүмнүң сагылга-чурумун бүгү талазы-биле быжылгаар, организастыг чорутку куштелдирер талазы-биле ажилды тургузук чорууду — Советтериниң хүлээлге-зи, Имперализмниң бүрүзү-биле делегей байдалының чи-дигелениниң бо үзүндө ак сетилдиг, бедик бүдүрүчү-лүг куш-ажыл-чүгө хүлээлге эвес, харын патриотчу херек болур ужураг дээрзин киши бүрүзү медегер билген тура-рын чедип алыр херек.

Ажилчы чоннарың, аныктарың кижизидилге айтыры-лары, оларның медегердиг чорун болгаш нинити культу-разын бедидер совет органның, хей-никти организастык-харык кижизиниң төвөгүн турар ужураг. Социалист-хоойлудурумун болгаш нинитиниң көрүм-чурумун быжыг-лаарың эңче шыңгыы кижизиниң салыр херек. Ол та-лазы-биле ажил аңаа чогуур негелдезинге четпейн турар. Нинитиниң көрүм-чурумун үзүр чоруткаар удуу демиселге хей-никтиң, административ эш хуу сударының, профилактика чөвүлелдериниң ролун бедидер дугайында айтырыгны сес-сияларга чугаадыр чугула.

Тарылгага белеткел

СУТГАРЫЛГА ЭГЕЛЭЭН

«Шеклар» совхоз 1984 чылда бедик дүжүттү алы-ры-биле Дондук Ооржакка удурткан 5 киши составтыг суттачылар аэропорт тур-гускаш, аңаа 2 тракторну тускайлап быжылгаар. Эве-нонун кижигүнери 8 сутта-рылга бугазының алдызы-ның дөстөрүн болгаш уна-рын доурактал дооскан.

Тар-Ууук-Анжың, Даг-Унунун бугазының дожун шалтылап аштаан. Алы-гы төмөң чаксы суунажы-лап, эвено ам херек кыры-ла 15 га черни сутгарып ал-ган. Бо хүнерде Ууук-Ан-жың, шылаа бугаларының дөстөрүн доурактал доос-

кан. Хемчиктин сууң бадыр-гаш, ону сутгарылга ажил-дарын удуруткан турар. Д. Ооржакка плантан эвено бо чылды 120 га чангыс чылдыг ситенин сутгары-лап, тарып, өстүргөш. Со-вет Тываның 40 чыл оюнта алдар болдуруп, он бедик дүжүттү алырын хүлээлген-нер.

К. ЭМЕР-САРЫГ.
Барың-Хемчик район.

БЕЛЕТКЕЛ ЭКИ

болуп турар. Эвено кижигү-нери, өрткен чылым база-ла багай эвес түнчелдерин чедип ал. хай чылдыг сит-енин гектар бүдүзүндө 50 центнер дүжүттү алган.

Эвено кижигүнериниң баштайгы ол эгелээшкенин дөстөп, бо чылды ол арга-га Дырганы Ооржак биле

«Ыраа-Балык» совхозунун 7 суттачыл аэропорт тур-гускаш. Олар дүжүт ажал-данын соода улаштыр-ла күсүт суттаг ажилчы-кырыш, чер дожуге 202 гектар черни сутгарып ал-ган. Аңаа немей 62 гектар черге кышкы сутгарылга — бугазының алдызын чорут-кан.

Олар ам чаксы суттаг ажилчыга белеткенни, буга-сумунуң удуу аштап, ону дөстөрүн белеткел туралар.

Чурттаар орайына белетке-ли база доогулган. Өл-шүк синкер баштайгы суттаг ажилды 700 ажыг гектар черге чорудура көрдүгүн.

Суттагыч аэропорттун аразындан Даңгыт-оол Хи-р-вэенчиг Сат удурткан эвено бригада керээшкени эң баш-тай киргештериниң бирээзи

болуп турар. Эвено кижигү-нери, өрткен чылым база-ла багай эвес түнчелдерин чедип ал. хай чылдыг сит-енин гектар бүдүзүндө 50 центнер дүжүттү алган.

Эвено кижигүнериниң баштайгы ол эгелээшкенин дөстөп, бо чылды ол арга-га Дырганы Ооржак биле «Ыраа-Балык» совхозунун 7 суттачыл аэропорт тур-гускаш. Олар дүжүт ажал-данын соода улаштыр-ла күсүт суттаг ажилчы-кырыш, чер дожуге 202 гектар черни сутгарып ал-ган. Аңаа немей 62 гектар черге кышкы сутгарылга — бугазының алдызын чорут-кан.

Чурттаар орайына белетке-ли база доогулган. Өл-шүк синкер баштайгы суттаг ажилды 700 ажыг гектар черге чорудура көрдүгүн.

Суттагыч аэропорттун аразындан Даңгыт-оол Хи-р-вэенчиг Сат удурткан эвено бригада керээшкени эң баш-тай киргештериниң бирээзи

болуп турар. Эвено кижигү-нери, өрткен чылым база-ла багай эвес түнчелдерин чедип ал. хай чылдыг сит-енин гектар бүдүзүндө 50 центнер дүжүттү алган.

Эвено кижигүнериниң баштайгы ол эгелээшкенин дөстөп, бо чылды ол арга-га Дырганы Ооржак биле «Ыраа-Балык» совхозунун 7 суттачыл аэропорт тур-гускаш. Олар дүжүт ажал-данын соода улаштыр-ла күсүт суттаг ажилчы-кырыш, чер дожуге 202 гектар черни сутгарып ал-ган. Аңаа немей 62 гектар черге кышкы сутгарылга — бугазының алдызын чорут-кан.

Чурттаар орайына белетке-ли база доогулган. Өл-шүк синкер баштайгы суттаг ажилды 700 ажыг гектар черге чорудура көрдүгүн.

Суттагыч аэропорттун аразындан Даңгыт-оол Хи-р-вэенчиг Сат удурткан эвено бригада керээшкени эң баш-тай киргештериниң бирээзи

болуп турар. Эвено кижигү-нери, өрткен чылым база-ла багай эвес түнчелдерин чедип ал. хай чылдыг сит-енин гектар бүдүзүндө 50 центнер дүжүттү алган.

ол-ла черге хай чылдыг сит-енин — люцернаны тарыры көрдүгүн. Олар бо чылды он чангыс чылдыг тары-мал ситенин гектар бүдү-зүндө 60 центнер ногаан массаны алыр ужураг. Хү-лээлгени күштүг, даңганы таптыг дээр шыкша олор хүлээлгелерин күсүдөр дээринге бүзүрел бар.

Амгы үеде суттаг ажилчы-га херекеттенин. Суттачылар черни санын пезин ижи-тер-биле хандырылган. Оларны ам мол сорулга-га чаксы суттаг ажилчы-га чорутуу үзүлүп кирген. Оң чедикшиңниң доогул, чайгы өзүм суттадыкче улаштыр кирген.

А. МОНГУШ

Барың-Хемчик район.

КЫЛЫР АЖЫЛДАРЫ ДУГУРУШКАН

Чаксы хову ажилдары хүн-келген түдүм чоопшуптап ораар. Хову ажилдарын кыс-ка хуулаа бедик агрохей-тиктиң байдалга чорударын «Хемчик» совхозтун табан-жылары шийиттирген. Олар 1984 чылда 150 гектар черге картофелди, 15 гек-тар черге куурузаны, 3171 гектар черге тарва культу-раларын болгаш хай чылдыг ситенин тарың.

Районун «Суттаг» бүдү-рүлге каттыкшымы-биле кыды совхозтун дирекция-зы кылып чорудар ажилдар дугайында хуралды эрттир-ген. Совхозта суттачылар-ның улактоо даргазы Ду-чур Саая бодунун илетке-

жылгаан. Совхозта бот-орудула-чарыгалар 3 эвено-нун ажил-хемчег база чуга-алашып көргөн.

Сөөлүндө суттагыч Х. Шагдыр-оол суттагылга сис-тематында арыстар ашта-лап келчүк багай чорут-тунуп, чайгы үеде чоңуну хуула мал-малгай тарва шал-дун сааа башып турарын болгаш моон сонгаар мын-дыг чорутканын чок кы-лырын саналдаан. Ол ыш-каш Совет Тываның 40 чыл ош төлөптүг үткүрү-биле планын оонадаларың ажыг күсүдериң чугаалаң.

А. МОНГУШ.
Барың-Хемчик район.

Току районун «Тоора-Хем» болгаш «Май 1» сов-хозтарының сут-бараан фер-малары — Кок-Чар биле Хува-Чар аразында соци-алист чарышты салып ал-ган ажилдап турар. Ийи ферманың кайызы-даа ком-сомолчу-аныктары. «Май 1» совхозтун Хува-Чарда комсомолчу-аныктар фер-

мазы куш-ажылчы маргы-лаага үргүлчү тилекти бо-дуу келген.

Чарышка тилекти болуп турар коллективтиң ажил-дарын көргүзгөч мындыг. Он бирги беш чылдың үш-пү чылында хува-чарык-лар 197,3 тонна сутту бүдү-рүп, оң иштинде 144,3 тонна-ны күрүңге саткан, ук чер

жээр турган, ону март эге-зинде 180 центнер кылды дээр ажырыккан. ам ийги-тиг кыдыңа үлүңгө дужаап турар. Олар кыргалда 200 центнер сут бүдүрүп, 240 центнер кылдыр боттандыр-ган.

Мурнакчы ферманың кыл-ды бо бийлэйиң кылды болгаш бедикте хүлээ-лген алган. 870 центнер сутту күрүңгө саар, никте-не 942 кг сутту саар, 100 инекке оонаштыр 80 бызааны менди доогултур, 28 тонна кургаг өдөкти бе-лер, 25 тонна ситенин бе-леткээр.

Бистиң дүжүлгалыг саан-чыларымыс эвээш эвес сутту саап алырын хү-лээлген. Чикээ, Галина Маадырнова Кок бо чылды бодунда быжылгаан инек-терин бирээндөйне 1200, Бичен Ойабанова Алгык биле Ирия Бадырмыза Кок олар 1100 килограмм сутту саар сорулганы сал-ган ажилдап турар. Эң не-кызык кижик мындг кө-рүзүңү чедип ал болур.

Саанчылар сөөгүнө ээ болуп ындаар дээринге бүзүрөө мен. Чикээ, Ирия Кок бодунда быжылгаан инектерден марта 1250 ки-лограммы саткан. Ол ыш-каш өскө-даа саанчыларын көргүзүп бедик.

«Тоора-Хем» совхозтун Кок-Чар болгаш «Май 1» совхозтун Хува-Чар фер-малары аразында чарышты дээрзин үстүндө чугаала-ды. Ук чарышты өзү башка-лап эвээ, а херек кырыла дээштик, аныктыг, өөредиг

Апрель 21-е
КОМУНИСТИК
СОВЕТНИК XVIII

ИДЕПКЕЙЛИГ
КИРЖИР

Апрель 21-де В. И. Ле-нинниң төртүтүгүн хүнү-дөп бээр 114 чылдага ту-расааткан коммунист суб-ботник эрттирер дугайында москвалык ажилчы-ның Тес-Хем районунун ажилчы чоинары чүүлдүгү-зүңүп деткээш, ол хүн бү-дүрүчүлүг ажилдары-биле белеткелди чорудуп турар.

Бүдүрүлгелер, совхозтар-да, албан органдарында тургускан коммунист суб-ботник эрттирериниң штабтары ол хүн чекке кири ажилдап үчирин. кылды ажилды ол байырлалына то-дарадып турар. Районун

ажылчыны, албан-хаак-чылары, пенсионерлери, школылары шупту «кызыл субботага» кирип. Баш-тайгы санааның бугаар алырга нинитин биле 4300 киши күш-ажылдың байыр-лалына кирип. Оларын ажилдаан ашмазындан беш мук рублдан он бирги беш чылды фондугуне шийди-дер көрдүгүн.

Район төвүнүң коллектив-тери совхозтарын сут-ба-раан фермаларына малчын ногайларга дузалажыр. Ме-ханизаторлар чаксы ажил-дарга кирип. Суурлар чаагай-ажилдыгына болгаш

ногаанчылыгына хей саны-ныг киши ажилдар. «Чолу-раа» совхозтун Караал-Тей сут-бараан ферманың ажил-хемчеглери ийи кыска-ларын септээр, көсү агит-ацияны чарышты ший-тирлээш, ону кылдырыңа «Белеткелди чорудуп турар. Кылар ажилды баш бурун-гаар тодаратып, аңаа бе-леткелди илестейди чору-тук турар. Коллективтер ра-йонда эвээш эвес. Бо бүтүтүтүгү коммунист суб-ботник идепкейлиг кирип дээрин херектеш-турар.

Бистиң көрр.

КУШАЖЫЛ БАЙЫРЛАЛЫ

Улуг-Хем районун Ары-гүчү ажилчы кооперация-ныг коллективниң бү-дүрүлгө хуралы болган. Хуа-айтыры чакыс: В. И. Ле-нинниң төртүтүгүн хүнүндө бээр 114 чылдага турас-ааткан коммунист суб-бот-ник эрттирер дугайында Москвалык мурнак-чы бүдүрүлгелериниң эге-лөөшкенин деткип, күш-ажылды ол байырлалына коллектив кижигүнерини.

К. ЭМЕР-САРЫГ.
Барың-Хемчик район.

чандыг кижик дег кирип. Кооператорлар суб-бот-ник тургузуп, күш-ажыл байырлалының хүнү-дөп кылды ажил планын ба-дылаан.

Коллективте «кызыл суб-ботага» 90 киши кирип, оларын иштинде 25 са-ныкты хлөб быжырыкчы-лары боттарының ажилын тургуштарың алаар. Олар ол хүн он мук рублдан бо-рааның продукциязын сай-

гарар. Хлөб быжырыкчы-лары 2,5 тонна хлөб-було-ча кылдыларын бүдүрүп. Мага-зиндер, пенсия болгаш сиктар ажилчылары чаа-гай-ажилды ажилдарына болгаш деңсиздерин ботун аштап, чүдүдөр.

Кооператорлар ол хүн ажилдап алган ашмазындан 150 рублдан он бирги беш чылды фондугуне шийди-лер деп дүгүлгүшканар.

Бистиң көрр.

СЭКП КЫЗЫЛ РАЙКОМУНУН ПЛЕНУМУ

СЭКП Кызыл райкомунун пленуму дүүн болуп эрткен. Пленум организастыг ай-тырыгы чугаалашкан. Мур-

нунда СЭКП обкомунун ке-дээ ажил-агы болгаш аш-чын үлөтүрүнүң килдизиниң эргелекчииниң ораалчы-

лыга ажилдап турган В. С. Очур-оолду СЭКП райком-ниң бирги секретарына со-ттаан.

СССРЭ — ИНДИЯ: РАКЕТА УЖУДУП ҮНЕРИНГЕ БЕЛЕН

Совет-индий экипажың апрель 3-те «Салют-7»-ге ужуруп үнөрү «Союз Т-11» кораблың бажында илээш космос ракетаның апрель 1-де дая болгонда ужу-дуп үнөр черинде кээп тур-гускан.

Апрельдин баштайгы хү-нү Байконур космодромга магалыг аяс, мыкым бол-ган. Кызыл ак ракетаның ужуруп үнөр чөвүлүңе кос-модромун шенекчилери-биле кыды совет болгаш ин-дий журналисттер, СССР-иниң Эмгектер академия-зының «Интеркосмос» аэро-драның пилотажкислери үдөн.

Ыңчангаш Байконур космодромдан космос ор-битаның 11-ги каттыккан экипажың ужуруп үнөр мурунунуң үе санаашкы-ны эгелээш — деп, Космонав-тар белеткээр төптүн на-чалыгынын ораалчылары А. Леонов тайылбырлаан. Ийи экипаж байыды-даа, шупту алаа космонавтар — Ю. Малышев, Г. Стре-ляков, Р. Шарма, А. Бери-зов, Г. Гречко, Р. Малько-ва олар кораблың ужу-

дуп үнөр мурунда хынал-дазын дооскан. «Союз Т-11» кораблың белеткел-турар инженерлер космонав-тыларын кезикте-да сана-лык шуптузуң өөрчөп кө-рүп, күткөстөн. «Силерин алдын холдарыңдыг хе-дээ болгаш найралчы чү-рөктериниң чымыз орби-тага бистин-биле кыды чо-руур» — деп, чымыр-неңер черге оларын-биле байыр-лаанып тува, индий космо-навт Р. Шарма орусчап чу-таалган.

Найралчы болгаш бот-боттарына дузалажыгы-ны чымыз байдалы «Космо-навт» аалчылар бажыны-да тургузтуган. Совет-ин-дий ийи экипаж ужуруп үнөр мурунунуң сөөлүг чак хонгу-тарын мында эрттирип ту-рар. Экипажтарын номан-дирлери Ю. Малышев биле А. Березовый олар хостуг чак бүртүзүп тутчула үзүн электронуң шенекчиге база катал шенеп эрттирерине ажилдап турар. Бот киче-рлерди Г. Стреляков биле Г. Гречко болгаш шийи-лекчи-космонавтар Р. Шар-

ма биле Р. Малышова олар ужурашканын өртөн про-грамманың тургускан совет болгаш индий специалистер-биле кыды хей ажилдап тур-ган. Чандык шенекчилерин катал кылды аргаларын сү-меленип-даа тувар.

А кезиктерде өнүктөш-кен алды ажилчилерин аал-чылар бажының долгандыг чартыган пайыга көрүп бол-тур. Юрий Гагариниң 23 чыл бурунгаар олутканы, ам кырган хараганы болган он соода олутушкан ажилдарын чирбелдирер арай-ла чыдаалган. Космо-навтылар Москвалың каргы-сок күндө кылды кутка-тардыг ужурап үткен болза, олар ам чик космонавтерл чоруп турар. Агаар чымыз болгаш кургаг.

— Орбитага чазын, ап-рельдин — космоску, гага-ринчи айны баштайгы хо-нуктарына ужуруп үкүп турарымыс өөтүп турар бис — деп, Р. Шарма чугаа-лаан.

Н. ЖЕЛЕЗНОВ.
СЭТА-ның тускай көрр.
Байконур космодром.

Чарыш оду чалбышталзын! ХООМАЙ ЭВЕС КОЖАЛАР

уксаалыг тыва инектерин бирээндөйне чылда 855 кг сутту саткан. Фермада кыды-даа механизация чок, бүгү-ле ажилды хол-биле кылды турарын барымда-лаар болза, үстүндө көргү-зүлгелерин чедип алымыңа улуг күжениниң, ажилга ак сетилдиг, кызымач чо-руун, арга-дурмулга негес-тинген. Ферманың коллек-тив эрткен чылым төвүгү чүс инекке оонаштыр 78 быза-ны менди камгаллап алган.

СОЦИАЛИЗМ
ЧУРТТАРЫНДА

нинг түбәс чатаалат түбә,
Вьетнамның Компартиясы-
ның ТК-ының Политбюро-
сөжүмү. ВСР-ның Минис-
трлер Чөвүлелини Даргасы-
ны орачатыны. ВСР-ның
транспорт болгаш
радиотеле-министр Донт Ша-
Нугун меделгәзә.

О ВАРШАВА

«СРР-дә» демир-орук
транспортү болгаш метро-
дөп ат-биле Варшавада поль-
ша-совет наймрад бажыны-
да делгетке ачтылганын,
онку ССР-ның Орук хары-
лаа министрствосу база
Варшавада совет эртем бол-
гаш культура бажыны орта-
нымгастан.

Чүчүдү, совет элестөр
болгаш, чорук кижиле-
ринге кайгамчык таарышса,
вагоннарын, ыяла делгет-
тинген үзгөр хөвиюрлер
поездилерге болгаш метрога
пассажирлер хандыраарын,
делгирлер демир-орук тран-
спортун болгаш метро ту-
дуун хажгүдеринге Совет

нийп түшүрүлгөн үеиндө
 совет чагытларга — ажы-
 ний магадайла» дээн шим-
 шикни Болгарияда улам
 гыг көмчээдиг болуп бар-
 дар.
 Совет эртем болгаш
 түшүрүлгөн Софияда ба-
 ынынга ол шимчээшкни-
 ги түгээлэшин үтүктүр-
 га, эрткен чымыл байы-
 лаа коллективтериниң
 азынга сөс чыл мурунда
 эгелээшкениң эгелекчи-
 ниң бирээси болган бу-
 дуула — соодукчуларны
 тон Иванов аттыг завод-
 цуны илерээн. Чыл дуу-
 ғанда даштынжыке үндүр-
 муң соодукчулар аге-
 рманы бүдүрүп күлээт-
 кен ол бүдүрүлгө хуусаазы-
 н 45 хонук арте күөөт-
 кен.
 Эгелээшкни тынылган
 76 чылда ажылчынны ма-
 гадаладыг ажилдаарың
 куну-беле чуртка теңи бу-
 галга акылдан турган
 ыла, ам олаң күлө Со-
 ыда бөзүн 40 ажыт.
 (СЭТА).

рген
ад-
скүт-
уага
кия-
рыг-
рген.
удур
бол-
кни-
ды-
ыш-
ция-
лек-
ным
рук
Х.
то-
каг.

1

1

1

135
 136

ты-
ты-
ту-

ny.

СЦЕНАДА-ЭМЧИЛЕР

Совет Тыванын 40 чыл оюнга тураскааткан республиканын эмгектеш аймактык профессионалдык коллективинин инициативасы-биле органиастап эрттирген бот-тыныгы уран чуул көрүлдү «Колос» Күлтурба-бакчыныга эртен. Ийн хүн иштинде он дөрт коллективтеринин тургусканы концерт программанын жюри кеңи-гүннери болгаш хоорайнын чурттакты чоңу соңуурга көргөн.

Көрүлдү республиканын эмгектеш аймактык профессионалдык коллективтеринин даргазы Е. В. Чер-ногоров ачыткан. Он ки-жикилеринге чогаалчы чедишкенин күзөө.

Республиканын психика аарыглар эмгектешинин ишти үр бөлүү композитор Р. Кенденблдин «Алдын Тандым» деп ырызын бедик мергежил-биле күсеткенин көрүчүлөр соңуурга. Ол-ла коллективтер оолдар ан-самблини күсеткени «Си-бирский край», «Голос Ту-вы», «Эрбек кызы» деп ырларын күсеткени база солун болган. Ук коллектив-тин бот-тыныгы артистеринин идик-хевн аяныгы, ча-рап, сценага таарыштыр угулалар даарап кааны шыкарлыг.

Онкология аарыглар эм-гектешинин база уруглар эм-гектешинин коллективтери-ниң каттышкан концерт про-грамманын көрүчүлөргө ба-раатканнар. Оларын программазында тыва улус-тук «Дагын катап дарлат-лас бис» деп ырызын үш үн-ге 40 кижи үделге чок кү-сеткени эки.

Эртинин район эмгектеш-тин коллективиниң ишти үр,

таанып болгаш улустук хөг-жүм херекселдериниң бири-чери чаалап ал, кызыл ту-бисе болгаш эрткин ба-рааткан-биле шыктанган. Он ангыда бо коллектив-тен Кара-оол Чамырай «Хоор аъттың хоомудалы» деп Василий Моңуштуң шүлүүн иштин сагыш-сет-кидин хайымшыктын иле-редип тургаш, өзүлүг арти-чи өзү-биле күсеткен. Азефтина Яндаа удурткан таңы бөлүмүн таңчыларын жюри кеңигини-ни тергини эки деп үнелген. Экинчилеринин бир улуг че-дишкенин бирээси—орус улустук хөгжүм херекселде-ринин ансамблин тургузуп алган. Коллектив бо көрүл-деге шыгыш белектенип, хөй ажалды кылтып чурт-каны илден. Концерт про-грамманын белектер тургу-зарына хорейстер Вален-тина Эренчинин, музыка үдетиңиз Сергей Дамчан-оларын кириген үлүү улуг.

Оңалал деңгээле чо-гуур база бир солун про-граммалык концерт — Ба-рыш-Хемик районун төп эмгектеш коллективинин кон-церти. Олар база көрүлдө-гө багыт арас белектенип көрүскенин. Владимир Чысырмаа, Анатолий Мон-гуш оларын күсеткени «Уголок России» деп ыры-зын көрүчүлөр илге адыш часкашканын биле үдөн.

Көрүлдү эртен бай-далын чугаалап тура, чүг-ле чедишкенин донкаал болбас, четиштери база ай-тыр апаар. Бо көрүлдөге Бин-Хем, Сүт-Хөл районнар-нын төлөлекчилеринин кел-бей болгашы негелдеге кан-

чап-даа дүүшес. Ол ышкан Улуг-Хем, Бай-Тайга, Овур-районнар ук көрүлдөге жош-ка белектелди киришкен-нер. Оларын программа-зында чедир ажалдагын-маан, чиг күсөлдөлөр та-варып турган. Чикээлээр-ге, Тес-Хемнин төп район эмгектешинин уруглар ан-самбли А. Чыргал-оолдун «Тувинский край» деп ыры-зын эңне кошкан күсеткен. А улуг-хемчилеринин театрыктан сценарийн уг-на-шынар талазы-биле эки-даа болза, уран номчулган күсөлдөчүлөрдүн күсөлдү-турары болгаш музыка үде-лини кошкан дээрзин жюри деңгээлде. «Саян кырында хун» деп сценарийн угун-дун чедир белектөөн бол-гаш оон ханы утказын ажал-дып шыдавааннар. Бот-ты-ныгы артистеринин идик-хевн чангыс аай арас, да-рааны чевен, аяныгы чараш арас.

Республиканын эмгектеш аймактык профессионалдык коллективтеринин иштин илден-биле багыт арас эртен. Бил-чала-даа үстүндө айттыг-тан чептер оон шынардын басырадып тура дээрзи билдингир. Ол ышкан шак-ынды көрүлдөлөр үеинде областын профессионалды-нин күлтурба-кылдын бол-гаш профбөлүмдөлдү уран чуул бакчынын тускай эр-теминг специалистери чер-черде бот-тыныгы коллек-тивтерге баргаш, практик-тиг дузаны чедир, үргүл-чүнү хайгааралын кылары-биле специалистерини чору-дуп турары күзөнгү.

К. САГДЫ, жюри кезгүүчү.

Ийн, үш-үш бооп элдер-жиң алган, номнар туткан уруглар библиотекке бар чораннар.

— Бистер библиотекка болуп түрүр бүгү-ле лекция, беседалардан чыдып кал-байн турар бис. Оон дыка хөй солун, чүдүлдерин бил-ип ал турар бис. Ном номчу-рунга ынак бис. Библиоте-кага калдыг номну номчу-рун база сүмөлөп бээр. Бо-ренип турарымыз эң — деп, журашканын Айна Саа-я чугаалады.

Чадаанада районун төп уруглар библиотеканын эртелевиин Тыва АССР-иниң күлтурбанын алдар-жыг ажалдагымыз Лидия Тимофеевна Тарасенко-биле ужуражып чугаалаштымыз. Библиотекка анык библио-текарлар Роза Кужугет уругларга номнарын бижип берип, Ирина Ховалыг үнүк классчылар-биле беседа эр-тирп тур. Беседаны уруг-лар ыт-шымзат чок, ки-чэингиле динилп оорганнар.

Библиотеканын ишти арыс-сылыг, чыгыг. Номнар-биле өзүлүг-ла бай библио-тека болду. Яны-буру со-лун стелдизер, хана солун

30 ЧЫЛДА УРУГЛАР-БИЛЕ

нарын соңуургадым. Билан-гыл «Бистин чогаалчылары-мыз» деп октябртыг бу-лчун болгаш Т. Г. Шев-ченкога, Н. К. Крупскаяга, Ю. А. Гагаринге тураскаат-кан булчунарын дээрзи шы-нарлыг. Бир бүдүн ханада орус улустук тоолдарында маадырларын чуртп каан. Удаваанда Лидия Тимо-феевна библиотекка келген чаа номнарын ал чораш чед-ип келди.

— Библиотеккада 31 муң ном бар. Оларын кы-рынга бо чаа номнарын ап турарымыз бо. Бистинде солун номнар хөй, уруглар база донкаамал номчуп ту-рарлар — деп, Лидия Тимо-феевна чугаалады. — Мын-дыг чараш солун номнарын калчар номчулмас боор, кө-рүшөр даан — дашы оңуг чурктарыг номчуштагы

Лидия Тимофеевна уруг-лар-биле 30 чылдарын иш-тинде ажалдап келген. Ол —

уругларга ынак, биче сет-кидин, аажон хүндүлөөчел кижи болду. Оон ангыда Л. Т. Тарасенко дуржулга-жыг дагыннычы. Ынак мергеннилик аныктырын өөредип, арга-сүмөзүн берип чоруур.

Уруглар библиотеканын ажалы шюла-биле сырый харызаалыг болуп уруг-луг, Ынчангаш олар хоорай-нык школалар-биле кады хөй чүдүлдерин органиастап эрткинп турарлар. Класс-тарга «Фазисмге уаур аны-ла демиселчилер», «Гайдар болгаш музыка» болгаш профессия шилип алырын дугайында беседалары бол-гаш өске-даа солун лекция-ларын эрткирп келгенер.

Чоюста чаа эртен политик-тиг ырлар конкурсуна өө-реникчилерге тааркыр ыр-ларын шилип берип, ук ыр-ларын бижиттигн төгү-зү-биле оларын тааныш-тырып турганнар. Байырал-дарда болгаш тураскаалдыг

хүннерде ном делегтеле-рин органиастап келген. Уруглар номчурунга ынак болуп, библиотекка-биле до-каамал харылашкын дээр библиотекке экскурсиялар-ны органиастап, ном дугай-ында лекцияларын номчу-п турар. Ам библиотекка 1034 номчукулуг.

— Эрги библиотеканын турганымыз ышкан арас, ам амыр-дыр бис. Чүнү-даа ор-ганиастап эрткинп болуп бис. улуг номчулга алы-бистин эртенге — деп, Ли-дия Тимофеевна өөрүп чу-гаалаар.

Ам оларын планында «Төрүн республикамга чор-гаарларын мен» деп асы-журналын Пионерлер ба-жынын ажалдагычылары-биле кады органиастап эр-тирп көрүлгөн. Ол ажал-га белектенип киришкенер. Оон ангыда № 3 школаның библиотекка-биле ном не-делезин эрткирп база

планда кирил турар.

Л. Т. Тарасенко-биле кады ажалдап турар Роза Кужугет дагыннычынын дугайында мынча дээр:

— Бистин коллектив эр-тайырдыг, бот-боттарыга дузалажып билер үдүс. Айна Лидия Тимофеевнаның ролю улуг. Ол уругларга ынак, дузаарган, бодун ажалын дугайында биске берген боор бис. Уруглар база Лидия Тимо-феевнаны аажок хүндүлээр-лер. Оларга бир-ле солун, ажалыг чүдүлү ынак дээр кезээде-ле дүврөп чоруур кижиг.

Лидия Тимофеевнаның удурткан коллектив Совет Тыванын 40 чыл оюн төлө-тиг ажал-иш-биле уткууд дээр кызымтай ажалдап турар.

С. БАЛЧЫР.

Улусчу чогаалдыгын чокта чаа болган таңы көрүл-дегизге Тес-Хем районун коллективин багыт арас ки-жи, аңаа шакчалдыг черин элзэн.

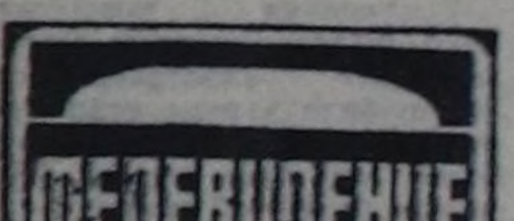
СИТЕЦ БАЛЫ

Мугур-Асынын Күлтурба бакчыныга «Ситец балы» деп дыштанылга кезээни чокта чаа эртен.

Тускай жюри «Ситец ба-лынын» түнелин үндүргөн. Күш-ажалык коллективтер арасында бири чери райо-нун амырлар хандыгыга эртелевинде, ийгизин район эмгектешинде, үшкүзүн райо-нунуң чуртталга-коммунал ажал-агыг эртелевинде хер-өөкөнөр белектери тус-ту-зунда алгышканнар.

Тус-тус киришкелдерден Людмила Салчак, Зоя Бал-ды, Дарья Алдын-оол бол-гаш өскелеринде эки үнелелди плятеринге эки үнелелди күндүл бижиктерин ты-ысқан.

Х. ЧУЛДУМ, Мугур-Асы суур.

АПРЕЛЬ

ВТОРНИК

3. БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

8.00 — «Уе», 8.40 — Эр-теги гимнастика, 8.55 — Муль-тифильм: «Фантазер», «Час дугайында ыр», «Ромашков-тан келген паровозчугаш», 9.30 — «Анна Каренина» Уран-чечен фильм, 1-ги се-рия, 10.45 — ССРЭ-нин ИХМ-иниң иштин шеригле-ринин оркестри, ойнаар, 11.20 — «Кижин болгаш бе-дик» Эртем-негелдердин фильм, 11.40 — Соелгу ме-дээр, 11.45 — 14.15 — Ча-пар, 14.15 — Соелгу ме-дээр, 14.35 — «Сезен чылдар-нын коммунистери», Доку-менталдыг телефильм: «Шелдерде ам-даа хар-ды», «Уш катап бижиттигн портрет», 15.35 — Концерт, 15.55 — Буратинонун делгелгези, 16.25 — Чоюнун аса чога-алыны «Отар Сазы» оркес-триниң концерти, 17.00 — Бистин чогаалчылары, 18.15 — Концерт, 18.40 — Документалдыг телефильм, 18.55 — Информастыг үнү-рүлге, 19.15 — ССРЭ-нин улустун артизи М. Магома-евниң киришкелгези-биле фильм-концерт, 19.35 — «Анна Каренина», Уран-чечен фильм, 2-ги серия, 21.00 — «Уе», 21.50 — Космоска совет-индий кады ужудуш-куга холбоштыр. Чаа доку-менталдыг фильм, 22.45 — Бөгүн делегей, 23.00 — ССРЭ-нин улустун артизи Н. Тимофеевнаның киришкелгези-биле фильм-кон-церт.

НИНГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

8.00 — Эртеги гимнасти-ка, 8.15 — Документалдыг телефильм, 8.35 — 9.40 — Тоо-гу, 5-ки класс, Эртем-негел-дердин фильм, 9.00 — Эртем-негел-дердин фильм, 9.10 — 12.40 — Француз дил, Өөредилгениң 1-ги чылы, 10.05 — ПТУ сургууларында, Эстетика кижидилгези, 10.35 — 11.40 — География, 6-ки класс, Мурнуу Европа, Алпенин болгаш Балкан чартык өтү-дүлүктөрү, 11.05 — «Шы-дыраа школалар», 12.10 — Төгү, 7-ки класс, Емельян Путачёва башаткан тараа-чар даяны, 13.10 — Маринетта Шагиния, 1-ги фильм, 14.10 — Эртем-негел-дердин фильм, 14.40 — М. А. Шолоховун маадыр-

лары театрың сценасында, 15.20 — Телемедээр, 15.25 — 18.00 — Чапар, 18.00 — Телемедээр.

КЫЗЫЛДАН

18.20 — «Шыянаам», «Кангавай Мерген», 18.30 — Мультифильм, 18.50 — «Азия төвү», 19.20 — СЭКП Тыва обкомунун эртем бол-гаш өөредилге черлеринин кылдынын эртелевиин П. Т. Дамба-Хуураа, чуга-лаар, 19.30 — Телемедээр, 19.40 — Чаралдар, 19.45 — Фильм-концерт.

МОСКВАДАН

20.00 — «Тамчыктыг уду-нар, чаштар!», 20.15 — Кел-пир транспортун дугайы-нда эртем-негелдердин филь-ми, 20.25 — Делегей бол-гаш аныктар, 21.00 — «Уе», 21.35 — «Улуг ча-пар», Хөй сериялыг уран-чечен телефильминин 3-кү сериясы, 22.40 — Москвага ужуражышканын, 23.00 — 23.50 — «Силеринг чага-алчылары буугаар. Музы-ка дамчыдылгасы.

4. СРЕДА

БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

8.00 — «Уе», 8.40 — Эр-теги гимнастика, 8.55 — Буратинонун делгелгези, 9.25 — «Анна Каренина», Уран-чечен фильм, 2-ги серия, 10.30 — Доку-менталдыг телефильм: «Чала-га биледи», 10.50 — Уруг-лар концерти, 11.35 — Теле-медээр, 11.40 — 14.15 — Ча-пар, 14.15 — Телемедээр, 14.35 — «Беш чыл — кижин бурзунун херээ», 15.20 — Р. Вагнер, «Трис-тан биле Изольда» деп опе-радан үндүлүр, 15.40 — Бистин корреспонденттери-ниң чугаалап турар, 16.10 — Документалдыг теле-фильм, 16.40 — «Алдан хар-га болгаш оон-даа кыйа», 17.25 — Концерт, 17.45 — Венгриянын фашисттер эже-лекчилерден хостаалынын оюнга уткуштур ВУР-нун телевидениениң програм-масы, 18.30 — Документал-дыг телефильм, 18.45 — Бо-гүн делегей, 19.00 — Ва-летмейстерлеринин болгаш балет артистеринин V Бүгү-үзүл конкурсуна түнел концерт, 21.00 — «Уе», 21.35 — Чогаалгы болгаш амырлар, 22.30 — «Леона-рдия Масленникова ыр-лаар», 22.45 — Бөгүн деле-гей, 23.00 — 23.35 — Не-делезин спорт.

НИНГИ ПРОГРАММА

8.00 — Эртеги гимнасти-ка, 8.15 — «Хоорай тогузун-гун дөрт ары», Докумен-талдыг телефильм, 8.35 — География, 8-ки класс, 9.35 — География, 7-ки класс, Ыраккы Чөөн чүктүн бодузу, 9.05 — 12.10 — Не-мел дил, Өөредилгениң 1-ги чылы, 10.05 — ПТУ сур-гууларында, Физика бол-гаш эртем-техника револю-циясы, 10.35 — 11.40 — Тоо-гу, 9-ку класс, Ленинниң ГОЭРПО планы, 11.05 — «Өг-бүлө болгаш школа», 12.40 — Маринетта Шагиния, 2-ги фильм, 13.30 — Киод Дебо-сси, 14.15 — «Космос вет-ти», Чыл делгелгезин арына-ры, 15.15 — Телемедээр.

15.20 — 18.00 — Чапар, 18.00 — Телемедээр, 18.10 — КЫЗЫЛДАН

18.20 — «Орус дылды өө-ренип тур бис», Национал школаларын 1-ги клас-тагы оренкчилеринге 14-ку телекүчүл, 18.40 — Уругларга фильм, «Цабу-на», 18.55 — «Делегей бай-далыны допчулалы», 19.10 — «Азия төвү», 19.40 — Телемедээр, 19.50 — Чар-лалдар.

МОСКВАДАН

20.00 — «Тамчыктыг уду-нар, чаштар!», 20.15 — Кел-пир транспортун дугайы-нда эртем-негелдердин филь-ми, 20.25 — Делегей бол-гаш аныктар, 21.00 — «Уе», 21.35 — «Улуг ча-пар», Хөй сериялыг уран-чечен телефильминин 3-кү сериясы, 22.40 — Москвага ужуражышканын, 23.00 — 23.50 — «Силеринг чага-алчылары буугаар. Музы-ка дамчыдылгасы.

5. ЧЕТВЕРГ

БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

8.00 — «Уе», 8.40 — Эр-теги гимнастика, 8.55 — ССРЭ-нин Д. С. Лихачёв-биле школа-чыларын ужуражышканын, 9.40 — «Быжырган картош-ка байырдалы» деп уран-чечен фильм, 11.05 — С. Прокофьев, «Александр Нев-ский», 11.50 — Телемедээр, 12.15 — Телемедээр, 14.30 — Эртем-негелдердин чаа фильм, 14.50 — «Скринкач» деп чаа фильм-концерт, 15.20 — «Алдын шайба» кудунун шпалыг тур, 16.05 — «Шыдыраа ашол», 16.35 — «Миллионнар-дын лениниң университетте», Ийн делегей — ийн келти-на», 17.05 — Хоккейге ССРЭ чемпионнады, ЦСКА — «Химик», Чапарда, — Бир эвес кадык болуксазында, Академик Н. М. Аммосов-биле ужуражышканын, 18.30 — «Ажылчын хоорай, Там-пер», (Финляндия), Кино-очерк, 18.45 — Бөгүн деле-гей, 19.00 — Орус балет-тин арыныры, Чаа фильм-концерт, 19.25 — «Анна-ла кижин» деп уран-чечен филь-ми, 21.00 — «Уе», 21.35 — Опе-ра сценанын мастери, 22.30 — Балык тулар спорт талазы-биле чурттар аразы-нын матчылдагы, 23.00 — «Силеринг бакчыларың чечектери», 23.15 — 23.35 — Бөгүн делегей.

НИНГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

8.00 — Эртеги гимнасти-ка, 8.15 — Документалдыг телефильм, 8.35 — 9.35 — А. Фадеев, «Анык гвар-дия», 7-ки класс, 9.05 — 12.50 — Испан дил, 10.05 — Бис-тин саздымы, 10.35 — 11.40 — В. И. Ле-нин Л. Н. Толстой дугайында, 9-ку класс, 11.05 — ПТУ-да чүү чүгөге база калчар өөредип турары, 12.10 — Төгү, 5-ки класс.

Эрте-бурунгу Римниң күл-турба болгаш эртем, 13.10 — М. Стелмак, Чогаал-дарынын арынырыдан, 13.55 — «Бодунуң хөлөгезин-ден дүргө», Таймыр бижик-тиг уран-чечен фильм, 15.25 — Телемедээр, 15.40 — Чапар, 18.00 — Телемедээр.

КЫЗЫЛДАН

18.15 — Уругларга фильм, 18.30 — Кызылдан 1-ги профтехучилищениң бот-тыныгы артистеринин кон-церти, 19.05 — Телефильм, 19.20 — «Азия төвү», 19.50 — Телемедээр.

МОСКВАДАН

20.00 — «Тамчыктыг уду-нар, чаштар!», 20.15 — Ки-жи болгаш хойлу, 20.45 — Концерт, 21.00 — «Уе», 21.30 — А. Афиногенов, «Машенька» деп теле-фильм, 23.05 — 23.50 — Футболга ССРЭ чемпионнады, ЦСКА — «Динамо» (Минск).

7. СУББОТА

БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

8.00 — «Уе», 8.40 — Эр-теги гимнастика, 8.55 — «Спортлото» 14-ку ыры-мы, 9.05 — Кадимшыдыг бүгү-делегей хүнүгө уткуш-тур документалдыг теле-фильм, 10.00 — «Дамы-рактар», 10.35 — Ону кы-лып шыдаар силер, 11.20 — Чаа документалдыг теле-фильм, 11.50 — Футболга ССРЭ чемпионнады, «Днепр» — «Спартак», Чапарда, — Бир эвес кадык болуксазын-да, 2-ги дамчыдылга, 13.35 — Бөгүн делегей, 13.50 — 14.05 — Чапар, 14.05 — «Тилекчилер», Футонун өнүктүрүлүшү, 33-кү ар-тыктыг — хоочундарыны ужуражышканын, 15.30 — «Өг-бүлө болгаш школа», 16.00 — Чаа фильм-кон-церт, 16.30 — «Дем патты-жышымы» деп тележур-нал, 17.00 — «Билдингир-диз болза, бузунчиг арас», 18.00 — Индияның артисте-ринин көрүлүшү, 18.45 — По-литиктиг хайгааракчы Л. А. Воиновскийниң чугааы, 19.15 — Концерт, 19.50 — «Сары куш» деп уран-чеч-ен чаа фильм, 21.00 — «Уе», 21.30 — Музыкалыг дамчыдылга, 22.00 — Фут-болга ССРЭ чемпионнады, «Динамо» (Тбилиси), «Ди-намо» (Киев), 22.45 — Кон-церт, 23.35 — 23.45 — Те-лемедээр.

8. ВОСКРЕСЕНЬЕ

БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

8.00 — «Уе», 8.40 — Эр-теги гимнастика, 8.55 — «Спортлото» 14-ку ыры-мы, 9.05 — Кадимшыдыг бүгү-делегей хүнүгө уткуш-тур документалдыг теле-фильм, 10.00 — «Дамы-рактар», 10.35 — Ону кы-лып шыдаар силер, 11.20 — Чаа документалдыг теле-фильм, 11.50 — Футболга ССРЭ чемпионнады, «Днепр» — «Спартак», Чапарда, — Бир эвес кадык болуксазын-да, 2-ти дамчыдылга, 13.35 — Бөгүн делегей, 13.50 — 14.05 — Чапар, 14.05 — «Тилекчилер», Футонун өнүктүрүлүшү, 33-кү ар-тыктыг — хоочундарыны ужуражышканын, 15.30 — «Өг-бүлө болгаш школа», 16.00 — Чаа фильм-кон-церт, 16.30 — «Дем патты-жышымы» деп тележур-нал, 17.00 — «Билдингир-диз болза, бузунчиг арас», 18.00 — Индияның артисте-ринин көрүлүшү, 18.45 — По-литиктиг хайгааракчы Л. А. Воиновскийниң чугааы, 19.15 — Концерт, 19.50 — «Сары куш» деп уран-чеч-ен чаа фильм, 21.00 — «Уе», 21.30 — Музыкалыг дамчыдылга, 22.00 — Фут-болга ССРЭ чемпионнады, «Динамо» (Тбилиси), «Ди-намо» (Киев), 22.45 — Кон-церт, 23.35 — 23.45 — Те-лемедээр.

НИНГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

8.00 — Эртеги гимнасти-ка, 8.15 — Эртем-негелдер-дин фильм, 8.35 — 9.35 — В. П. Катаев, «Полкунт о-ду», 4-ку класс, 9.05 — 12.35 — Англи дил, Өөредилге-нин 1-ги чылы, 10.05 — Чо-гаалчылар Б. И. Ленин дугайында, М. Прилежаева чу-гаалаар, 10.35 — 11.35 — Тоо-гу, 7-ки класс, XVIII вектин баштайгы чартындагы күл-тура болгаш чырыдышканын, 11.05 — Эртем-негелдердин фильм, 12.05 — География, 8-ки класс, Балтий чогуунуң экономиктеги району, 13.05

— Совет чуратка уран чуу-лу, А. А. Пастов, 13.35 — А. П. Чехов, «Иванов», 14.20 — «Чылдар болган кижилер», 14.50 — М. Джа-лильдин шүлүктөрү, 15.35 — Телемедээр, 15.40 — 18.00 — Чапар, 18.00 — Телемедээр.

КЫЗЫЛДАН

18.20 — Документалдыг фильм, 18.40 — «Уран ном-чулга», Тыва чечен чогаала-найрал темасы, 19.10 — Телемедээр, 19.20 — «Азия төвү», 19.50 — Чар-лалдар.

МОСКВАДАН

20.00 — «Тамчыктыг уду-нар, чаштар!», 20.15 — Ки-жи болгаш хойлу, 20.45 — Концерт, 21.00 — «Уе», 21.30 — А. Афиногенов, «Машенька» деп теле-фильм, 23.05 — 23.50 — Футболга ССРЭ чемпионнады, ЦСКА — «Динамо» (Минск).

7. СУББОТА

БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

8.00 — «Уе», 8.40 — Эр-теги гимнастика, 8.55 — «Спортлото» 14-ку ыры-мы, 9.05 — Кадимшыдыг бүгү-делегей хүнүгө уткуш-тур документалдыг теле-фильм, 10.00 — «Дамы-рактар», 10.35 — Ону кы-лып шыдаар силер, 11.20 — Чаа документалдыг теле-фильм, 11.50 — Футболга ССРЭ чемпионнады, «Днепр» — «Спартак», Чапарда, — Бир эвес кадык болуксазын-да, 2-ти дамчыдылга, 13.35 — Бөгүн делегей, 13.50 — 14.05 — Чапар, 14.05 — «Тилекчилер», Футонун өнүктүрүлүшү, 33-кү ар-тыктыг — хоочундарыны